

Baltic International Academy

International scientific conference

**THE ROLE OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY
IN THE SPIRITUAL DEVELOPMENT
OF MODERN SOCIETY**

July 30–31, 2022

**Riga, Latvia
2022**

International scientific conference «The role of psychology and pedagogy in the spiritual development of modern society» : conference proceedings, July 30–31, 2022. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. 364 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Dr. psych., Associate Professor **Gershon Breslav**, Baltic International Academy;
MA in translation and interpreting, Docent **Julia Rastorgueva**, Baltic International Academy.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

HISTORY AND THEORY OF LAW AND STATE

Musical art as a fundamental criterion of personal consciousness
in the modern system of values

Bogachova-Strieltsova L. G.11

Intrapersonal conflicts of people who experience loss of home

Vlasenko I. A.14

Criterion of reflexivity in the psychology of a manager's professional speech

Vlasenko O. O.18

The phenomenon of obscene language as a development of the spiritual
crisis of modern youth

Danilova O. S., Mendelo V. V.21

Influence of coping-strategies on the mental well-being of an individual

Dosksh S. S., Harkavenko N. V.23

Psychological tools of professional adaptation for the junior officers
of the Armed Forces of Ukraine

Kishchuk L. A.27

Features of spiritual personality development in modern realities

Kurinna I. V.31

Psychological factors of personality confidence of early adult adventure:
modern scientific discourse

Makedonska E. O.34

Features of understanding spirituality in psychology

Melnyk O. A.38

Imagination as a necessary condition for human activity

Nazarenko N. M.42

Components of psychological safety of the individual

Rybalchenko O. M.45

Modern psychology: the problem of defining the subject and tasks

Savchyn M. V.48

The role of archetypal symbolism in deep knowledge of the psyche

Serhata I. O.52

Theoretical analysis of the psychological concept of self-preservation
behavior among specialists in extreme types of activities

Sirko R. I., Slobodanyk V. I., Sheveleva Yu. A.54

Satisfaction of the need for self-determination as a factor in the reconstruction of the sistem of personal choices Skrypachenko T. V.	57
Features of the value sphere of personality in crisis situations Spivak D. M., Spivak N. V.	60
The influence of stress on the educational and cognitive activity of the student under martial law Chemisova T. S., Kyrnos O. O	64
PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS IN EDUCATION	
Spiritual development of the individual as a condition for the establishment of Ukrainian statehood Dubovyk S. M.	67
The role of the teacher-organizer in the formation of the personality of students based on moral and spiritual values Zhuk A. V.	70
Psychological and pedagogical training of future specialists in physical therapy and occupational therapy Zalitok L. M.	74
Training technologies as a means of improving the specialist's communicative competence Kazmirichena-Faidenko O. S.	78
Comparative analysis of concepts associations of «health» and «disease» among young people in Germany and high school students in Ukraine Korniienko O. V.	80
Knowledge control of students of technical specialties as a tool for personality formation Matiash V. M., Shapovalov O. V.	84
Peculiarities of teaching children with academic giftedness in the conditions of the New Ukrainian School Polytsiak N. I.	87
Psychological teatures of musical activity of a musician-performer of the department specialized piano Svitlovska O. V.	91
Creating textbooks for the visually impaired-essential concepts and terminology Serputko H. P., Fedorenko S. V., Fedorenko M. I.	95

Formation of psychological readiness of teachers to implement educational innovations	
Chemodurova Yu. M.	98

PEDAGOGICAL AND CORRECTIONAL PSYCHOLOGY

Deontology of inclusive education as a combination of requirements to professional behavior of the teacher	
Zamishchak M. I., Oliarnyk L. M.	102
Cognitive-style features of education of the future specialist in the sociocultural sphere	
Kostiuchenko O. V.	105
Psychologization of correctional and pedagogical support of individual educational difficulties of children under new conditions	
Lahoda N. M.	109
Health and recreational impact of physical education on children with special educational needs	
Shevchenko O. V.	113

SOCIO-PSYCHOLOGICAL PROBLEMS OF ORGANIZATION AND MANAGEMENT

The place and role of corporate culture in organization activities	
Gassab O. V.	117
The main aspects of social education of children in modern Ukrainian realities	
Didukh I. Ya	120
Social and pedagogical activities with internally displaced persons – children and youth in the territorial community: features and challenges	
Komarinska Z. M.	124

SOCIAL AND LEGAL PSYCHOLOGY

Transformation of community identities under the influence of war	
Korobka L. M.	129
Psychological features of value orientations of young people in conditions of uncertainty	
Kurova A. V.	133
Methods and techniques of processing the consequences of traumatic stress by police officers	
Mukhina H. V.	136

Gender stereotypes in the career orientations of student youth

Priadko N. O., Priadko B. V.	140
---	------------

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF INTERETHNIC AND INTERCULTURAL RELATIONS

Ukrainian students' political assessments with the predominance of national or global identity Vasiutynskyi V. O.	143
---	------------

GENERAL PEDAGOGY

Structure of future economists' cross-cultural competence Aleksandrova N. N., Davydenko T. V.	147
---	------------

Educational programs of faith-based NGOs in spiritual development of modern ukrainian society Bryn L. I.	151
--	------------

Visual aids applicable to English for specific purposes courses Zaitseva N. V., Suprun O. M., Symonenko S. V.	154
---	------------

Legislation on education as political-pedagogical phenomenon in the pedagogical doctrine of Lorenzo Luzuriaga Zaichenko N. I.	158
---	------------

The role of the situational task in teaching of medical parasitology to medical students Kornova N. I., Kostylov O. V., Kravchuk M. H.	162
--	------------

Interactive learning tools amidst modern challenges Kochurovets H. V.	166
---	------------

Ways to ensure students' independent work in a medical biology Kravchuk M. G., Hurniak O. M., Romanenko O. V.	169
---	------------

Transforming STEM into STEAM Nikitina I. P., Ishchenko T. V.	173
--	------------

Communicative interaction as an important component of preschool teacher's pedagogical activity Palasevych I. L.	176
--	------------

Professional image of a primary school teacher Pryimas N. V., Medvediuk O. I.	180
---	------------

Components of health culture and pedagogical conditions of their implementation Samokhvalova I. Yu., Kharchenko S. M.	184
---	------------

Virtual-social design as a professional competency Tuliakova K. R.	187
--	------------

The trend of development of professional self-determination of future psychologists in Ukraine Khliestova S. S.	190
Future music teachers training in Germany and Sweden: comparative analysis Chystiakova I. A.	194
Organizational and pedagogical foundations of formation of schoolchildren's worldview culture by means of musical art Yang Jingwen	197
THE PHILOSOPHY OF MODERN EDUCATION. MODERN PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES AND METHODS	
Modern paradigms of providing the special communicative needs of sign language students Adamiuk N. B.	201
Peculiarities of experimental training of students of general secondary education institutions in conditions of distance learning of chemistry Anichkina O. V., Romanyshyna L. M., Avdieieva O. Yu.	205
Dialectic of categories of result and quality in modern education Atamanchuk V. P., Atamanchuk P. S.	209
Numikon when working with children Bozhko O. M.	212
On the development of productive interaction of participants in the educational process of higher educational institutions Halushchak V. V.	216
Dialogical interaction as an integral component professional and personal growth of the future educator Holota N. M., Karnaukhova A. V.	220
English language podcast as a means of listening competence formation Grygorieva T. Yu.	224
The philosophy of inclusiveness in the deaf and hard-of-hearing students' education Zamsha A. V.	228
Formation of national consciousness among future policemen under martial law Krasnopolskyi V. E., Tyshakova L. T., Khairulina N. F.	231

Pedagogical conditions of implementation of problem learning technology in the educational process of the institution of higher education

Kulyk I. O	235
Evolution of microlearning strategies in the modern digital era	
Leonov M. A.	239
The importance of soft skills for the professional development of a future teacher	
Leshchenko N. A.	243
Ways of developing motivation to communicate through active interaction and creating situations of success in English classes with future aircraft maintenance engineers	
Mazurenko Iu. A.	246
Management skills of social workers as a resource for increasing the effectiveness of social work	
Mandro L. O	250
Modern approach to teaching a foreign language for higher education students in the specialty of “Hotel and restaurant business”	
Movchan L. V., Komisarenko N. O.	254
Administrative approaches to planning the organizational and methodological principles of implementation of an inclusive educational environment in an institution of general secondary education	
Pozniak O. S.	258
The priority directions of innovative activity of the modern teacher	
Tolkova T. M.	262
STEM education of future chemistry teachers in the context of the latest advances in nanotechnology	
Cherniuk O. A., Hrebelna Yu. V., Tolmachova V. S.	266
Modern approaches and methods in teaching archeology and field research methods in high schools	
Shevtsova Ye. S.	270
Work with parents of children with special educational needs	
Shyshenko V. O., Moskalova L. O	274
The use of innovative technologies in the modern system of physical culture and sports and rehabilitation services for persons who have been traumatized by the events of the war	
Yudenko O. V.	278

**MODERN PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL
TEACHING METHODS**

Peculiarities of psychological barriers in learning a foreign language
(using the example of learning Polish)

Borovyk K. Yu., Kozina A. V.	282
Use of interactive learning methods in legal classes	
Zvarych R. V.	286
The modern methods of familiarizing of the older preschool age children with the professors of adults	
Melnichuk L. B., Lukashuk L. M	290
Backup possibilities of using the differentiated learning technology in the process of teaching English at the initial stage	
Mykhailova O. S., Humankova O. S.	294
Application of concepts and techniques of heuristic education in Ukrainian higher education institution	
Nefedchenko O. I., Nefedchenko V. F.	298
Modern educational competencies and formation of IT competence of future doctors	
Novikova I. P	301
How to teach elementary school children about Internet safety	
Oleksyn O. I.	304
Determination of modern methods of formation of creative abilities in the training of future designers 022 «Culture and Art»	
Pylypchuk O. D., Polubok A. P., Avdieieva N. Yu.	308
Regarding some ways of organization and teaching foreign language at the medical university during distance learning	
Pyshnohub M. V.	312
Research tasks in the process of teaching modern Ukrainian literature in the new Ukrainian school	
Slyzhuk O. A.	315
Canister therapy as a type of psychological and pedagogical rehabilitation	
Tserkovnyak-Horodetska O. G.	319
The development of physical qualities of students of primary school age in the process of gaming activities	
Tsiuk A. O., Kofan I. M	322
 PSYCHOLOGY OF SOCIAL COMMUNICATIONS, INTERGROUP RELATIONS, MEDIA PSYCHOLOGY	
Mass media counseling as a specific form of psychological assistance	
Petyak O. V.	327
 Media education in media psychology as an instrument of adolescents' spiritual development	
Usar G. Ya.	331

Emotional risks of personality damage due to the negative impact of media-perceptive communication Shereshkova I. I.	333
TRANSITION TO MULTILEVEL HIGHER EDUCATION: CHALLENGES AND PERSPECTIVES	
Model formation of methodological competence of teachers of preschool education in the system of continuous education Aleksieienko-Lemovska L. V.	337
Phenomenology of continuous self-development of future rescuers Koval I. S.	341
The life-long learning concept in the conditions of the BANI-reality Lavrynovych O. A.	344
Formation of the readiness students of a professional music college for research activities in a higher educational institution Sinitska O. L.	347
MANAGEMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM IN THE CONDITIONS OF MODERNIZATION. EVALUATION SYSTEMS	
The process of preparing students for design-projecting in art higher education institutions Diachenko A. V.	351
Assessment of the knowledge of higher education students in specialty 262 «Law enforcement activity» Lykhova S. Ya., Panova O. A.	354
SPEECH THERAPY. SPECIAL PSYCHOLOGY	
Technology of habilitation and rehabilitation of speech disorders of young children in the system of early intervention Lopatynska N. A.	357
Development of creative thinking of students with dyscalculia in Math lessons Sviridenko A. V.	361

SPEECH THERAPY. SPECIAL PSYCHOLOGYDOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-97>**TECHNOLOGY OF HABILITATION AND REHABILITATION
OF SPEECH DISORDERS OF YOUNG CHILDREN
IN THE SYSTEM OF EARLY INTERVENTION****ТЕХНОЛОГІЯ АБІЛІТАЦІЇ І РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОРУШЕНЬ
МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ У СИСТЕМІ
РАНЬОГО ВТРУЧАННЯ****Lopatynska N. A. Лопатинська Н. А.***PhD in Pedagogy,
Associate Professor at the Department of
Special and Inclusive Education
Borys Grinchenko Kyiv University
Kyiv, Ukraine**кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної
та інклюзивної освіти
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Складність симптоматики і патогенезу дітей раннього розвитку (від 0 до 3 років); полімодальність, стійкість і поліморфність проявів когнітивної, сенсорно-перцептивної, афективно-вольової складових психічної діяльності дитини; ускладнення відхиленнями в поведінці, аутичними рисами, а також генетичними синдромами і порушеннями метаболізму в нейроструктурах центральної нервової системи; усвідомлення впливу негативних факторів на процеси раннього розвитку дитини обумовлює необхідність здійснення міждисциплінарного підходу в узагальненні експериментальних даних про раннє виявлення, терапії та профілактики порушень розвитку дитини і функціонування її сім'ї для розробки і використання методик раннього втручання в діагностику і корекцію ускладнених порушень розвитку дітей раннього віку [4].

Вивчення зарубіжного досвіду досліджень дітей раннього віку, що знають ускладнення в процесі онтогенетичного розвитку, показало, що на сучасному етапі одним із ефективних способів надання міждисциплінарної допомоги дитині раннього віку з порушеннями розвитку та його сім'ї є технологія раннього втручання.

Технологія раннього втручання – це міждисциплінарна, комплексна допомога і є первинною сходиною абілітації та реабілітації дитини за

рахунок професійної підтримки команди фахівців. Включає технологія: проведення міждисциплінарної оцінки та аналізу умінь і навичок дитини; побудови програм раннього втручання з урахуванням результатів оцінки та потреб дитини та сім'ї; проведення оцінки результатів і ефективності програми раннього втручання [2, 3].

Слід зазначити, що сьогодні зростає кількість вітчизняних (А. Кравцова, А. Кукурудза та ін.) і зарубіжних (О. Архипова, О. Мастюкова, Л. Енгл., С. Лазуренко, Ю. Разенкова, І. Смирнова та ін.) досліджень, в яких предметом наукового пошуку стають сучасні технології раннього втручання в системі допомоги дітям раннього віку.

Метою нашої технології абілітації та реабілітації порушень мовлення дітей раннього віку в системі раннього втручання було, по-перше, формулювання і узгодження з батьками функціонального запиту в рамках розвитку мовлення; по-друге, визначення цілей розвитку мовлення і складання програми втручання; по-третє, практична реалізація технології абілітації та реабілітації порушень мовлення, метою якої було формування базових динамічних передумов становлення мовлення, розвиток комунікативної потреби, розвиток вербальних і невербальних засобів спілкування, формування навичок суб'єкт-суб'єктної взаємодії, розвиток мовленнєвих умінь і навичок; по-четверте, оцінка ефективності реалізації технології.

Рушійною силою є процес вирішення своєрідних суперечностей між природною потребою в спілкуванні через відставання в мовленнєвому розвитку.

Кінцевою метою технології абілітації та реабілітації порушень мовлення у дітей раннього віку в системі раннього втручання було розвиток функціональних мовленнєвих навичок і мінімізація відставання в мовленнєвому розвитку дітей раннього віку.

Завдяки міждисциплінарному впливу на розвиток дитини відбувається налагодження нервових зв'язків, імпульсів, які в свою чергу шикуються поетапно завдяки корекційно-розвитковим заходам.

Технологія абілітації та реабілітації порушень мовлення у дітей раннього віку в системі раннього втручання – це покрокове проходження сім'єю і командою фахівців певних етапів мовленнєвої програми, виконання якої охоплює три взаємопов'язаних і взаємообумовлених етапи: ознайомлювальний, комунікативно-діяльнісний і корекційно-моделюючий.

На всіх етапах формуального експерименту ми керувалися принципами, розробленими Н. Базимою [1], які сприяли втіленню мети, а саме:

– створення і підтримання мовленнєвого середовища;

- постійний мовленнєвий супровід діяльності дитини;
- навчання висловом думки будь-яким доступним способом;
- застосування стимулювань і заохочень з метою підвищення мотивації до комунікації;
- використання існуючих вокалізацій дитини;
- стимуляція мовленнєвої активності на тлі емоційного підйому;
- розвиток мовленнєвих умінь і навичок шляхом наслідування;
- активізація пасивного словника і поступовий його перехід в активний;
- навчання ініціативності та прагнення до самореалізації.

Активними учасниками реалізації програми виступали батьки і близькі до оточення дитини дорослі (вихователі, медсестри в умовах дитячого будинку). Програма розвитку мовлення реалізовувалася протягом 1,5 років.

Аналіз отриманих даних дозволив зробити висновок про те, що технологія абілітації та реабілітації порушень мовлення у дітей раннього віку в системі раннього втручання працює успішніше за умови наявності всіх фасилітаторів розвитку дитини.

Експериментально встановлено, що у дітей з дитячого будинку, хоч і відзначається позитивна динаміка рівня мовленнєвого розвитку, але відсутність головного фасилітатора оточення (матері) несприятливо впливає не тільки на розвиток мовлення, а й на психомоторний і когнітивний розвиток дитини в цілому. Прояви материнської депривації констатувалося у цих дітей на всіх рівнях розвитку дитини: сенсорному, моторному, когнітивному, мовленнєвому.

В результаті реалізації програми мовленнєвого розвитку:

- дитина здобула нові мовленнєві вміння і навички: дитина почала ініціювати і підтримувати комунікативну соціальну взаємодію з іншими людьми;

- батьки стали компетентніші в питаннях мовленнєвого розвитку і виховання дитини з порушеннями: знають про роль біологічних і соціальних факторів в становленні мовлення; специфічних критичних періодах в розвитку мовлення;

- активно беруть участь в придбанні і закріпленні дитиною нових мовленнєвих умінь і навичок;

- адекватно реагують на потреби дитини, як загального характеру, так і специфічного характеру, пов'язані з конкретними особливостями своєї дитини; розуміють стиль навчання своєї дитини і його переваги; можуть, спостерігаючи за поведінкою дитини, визначати, які зміни відбулися в результаті програми допомоги, навчання, зміни стилю виховання або домашньої обстановки;

– знають про рекомендовані програми допомоги і послуги, спрямовані на поліпшення стану дитини або усунення факторів ризику.

Експериментально доведено, що розвиток мовлення є складним, багатоаспектним і багатофакторним процесом, провідна мета якого – поетапне переведення дітей від наслідувальних, репродуктивних, виконавчих рівнів на репродуктивно–продуктивні.

Ефективними в розвитку мовлення, навіть на етапі незавершеного дослідження, виявилися такі педагогічні умови: облік в технології абілітації та реабілітації порушень мовлення у дітей раннього віку результатів вивчення особливостей їх соматичного, фізичного і психічного здоров'я; використання міждисциплінарних медичних, соціальних, психологічних і педагогічних засобів реабілітації, засновані на положеннях дитиноцентризму і сімейноцентризму; комплексне використання індивідуальних і групових форм і методів роботи; виконання батьками вправ з розвитку потенціалу дитини;

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми. Подальшого вивчення потребує повторне моніторингове дослідження динаміки і технологій мовленнєвого розвитку і альтернативних способів спілкування; вивчення наступності в розвитку особистісних утворень у дітей раннього та молодшого дошкільного віку, які перебувають в програмах раннього втручання; збалансованості дій всіх фасилітаторів розвитку дитини.

Література:

1. Базима Н. Формування мовленнєвої активності у дітей з аутистичними порушеннями старшого дошкільного віку. автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец.13.00.03 «Корекційна освіта». Київ, 2014. 20 с.
2. Кукуруза Г. Психологічна модель раннього втручання: допомога сім'ям, що виховують дітей раннього віку з порушеннями розвитку: монографія. Харків, 2013. 244 с.
3. Кукуруза Г. Оцінка якості життя сімей, які виховують дітей раннього віку з синдромом Дауна, в програмах раннього втручання. Харків, 2014. С. 13–17.
4. Лопатинська Н. А. Диснейроонтогенетичні детермінанти порушень комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку на етапі антенатального розвитку. WORLD SCIENCE. № 8(48). Vol. 3, August 2019. С. 4–8.

International scientific conference «The role of psychology and pedagogy
in the spiritual development of modern society»

July 30–31, 2022

Izdevniecība «Baltija Publishing»
Valdeķu iela 62 – 156, Rīga, LV-1058
E-mail: office@baltijapublishing.lv

Iespiests tipogrāfijā SIA «Izdevniecība «Baltija Publishing»
Parakstīts iespiešanai: 2022. 2. augusts.
Tirāža 100 eks.